

Παθητικός μέλλοντας και αόριστος [Γ1]

Εισήγηση- διδασκαλία: Πανταζή Λαμπρινή

Σέρρες, 7 Απριλίου 2020

**Παθητικός
αόριστος και
παθητικός
μέλλοντας**

**Κρατάμε λοιπόν το θέμα
μας και προχωράμε στην
επόμενη διαφάνεια**

Αρχαία ελληνικά

- Αρχαιογνωσία
- Αρχαιογλωσσία

Συνήθης πρακτική

- Διδασκαλία γραμματικής
- Από την αρχαία στη νέα
- Διδασκαλία συντακτικού

Εναλλακτική πρακτική

- Από τη νέα στην αρχαία
- Το παράδειγμα των παθητικών χρόνων

**Ο παθητικός χρόνος
δηλώνει**

- τί έπαθε το υποκείμενο (Αόριστος)
- Τί θα πάθει το υποκείμενο (Μέλλοντας)

**Χρησιμοποιείται ο
παθητικός αόριστος σήμερα;**

σε ευρεία κλίμακα

έχει κατάληξη **-ηκα**

αισθάνθηκα, νιράπηκα, συγκινήθηκα,
σώθηκα, λυπήθηκα, νικήθηκα,
απαλλάχθηκα, πείσθηκα,
καταστράφηκα, τιμήθηκα. κλπ.

**Προτεινόμε-
νη τεχνική**

Αφαιρώ την κατάληξη.

κρατώ το θέμα.

δηλαδή, ντραπ, σώθ,
λυπήθ, νικήθ, πειστ, κ.λπ.

Παθητικός αόριστος και παθητικός μέλλοντας

Ας πάρουμε ενδεικτικά
το ρήμα **στρέφομαι**

έχει παθητικό αόριστο;

στραφη**κα**

επίληγμα: **ηκα**

Θέμα: **στράφ**

Προστέτω στο θέμα το - ῶ και αμέσως σχηματίζεται η
υποτακτική παθητικού αορίστου, δηλαδή **στραφῶ**

**στραφ-ῶ στραφ-ῆς στραφ-ῆ
στραφ-ῶμε στραφ-ῆτε στραφ-ῶσιν**

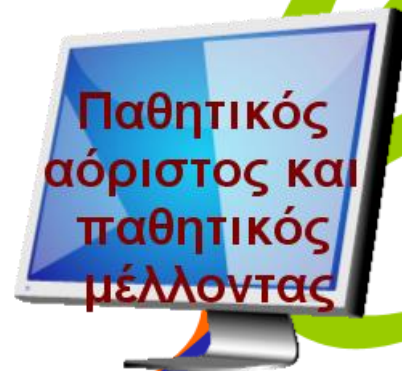
**Παθητικός
αόριστος και
παθητικός
μέλλοντας**

Προσθέτω στο θέμα το - **είην** και αμέσως σχηματίζεται η ευκτική παθητικού αορίστου, δηλαδή **στραφείην**

στραφ-είην, στραφ-είης, στραφ-είη, στραφ-είημεν, στραφ-είητε, στραφ-είησαν

Προσθέτω στο θέμα το - ηθι (ητι) και αμέσως σχηματίζεται η προστακτική παθητικού αορίστου, δηλαδή **στράφηθι**

--- στράφ-ηθι, στραφ-ήτω --- στράφ-ητε, στραφ-έντων ή στραφ-ήτωσαν

Παθητικός αόριστος και παθητικός μέλλοντας

1 Προσθέτω στο θέμα το - **ῆναι** και αμέσως έχω το απαρέμφατο παθητικού αορίστου, δηλαδή **στραφ-ῆναι**

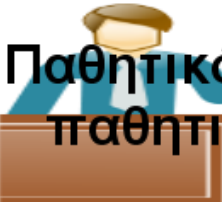
2 Προσθέτω το **εἰς - εἶσα-έν** και έχω τη μετοχή: **ὁ στραφεῖς, ἡ στραφεῖσα, τό στραφέν**

3 Προσθέτω στο θέμα το - **ήσομαι** και έχω την οριστική παθητικού μέλλοντα: **στραφ-ήσομαι, -ει, -εται, -ησόμεθα, -ήσεσθε, ήσονται.**

4 Επομένως ευκτική: **στραφ-ησοίμην, -οιο, -οιτο, -ησοίμεθα, -ήσοισθε, -ήσοιντο**

5 Προσθέτω στο θέμα - **ήσεσθαι** και αμέσως έχω το απαρέμφατο παθητικού μέλλοντα, δηλαδή **στραφήσεσθαι**

6 Προσθέτω το -**ησόμενος-η-ον** και έχω τη μετοχή παθ. μέλλοντα: **ο στραφηςόμενος- η σταρφησομένη, το στραφηςόμενον**

Παθητικός αόριστος και παθητικός μέλλοντας

1

Τί έμεινε;

Η οριστική παθητικού αορίστου

είναι λίγο πιο σύνθετη, αλλά απλή

Γιατί;

υπάρχει το θέμα της αύξησης

και της ειδικής κατάληξης - ην

Ορ. παθ. αορ= χρονική αύξηση + θέμα + -ην

έστράφ-ην
έστράφ-ης
έστράφ-η
έστράφ-ημεν
έστράφ-ητε
έστράφ-ησαν

έπείσθ-ην
έπείσθ-ης
έπείσθ-η
έπείσθ-ημεν
έπείσθ-ητε
έπείσθ-ησαν

1 Κρίσιμες επισημάνσεις

Αν υπάρχει συμφωνικό σύμπλεγμα - **χτ ή στ, τότε**

χτ--->χθ

στ--->σθ

π.χ. οπλίστηκα

όχι οπλίστ

αλλά οπλίσθ

π.χ. ανοίχτηκα

όχι ανοίχτ

αλλά ανοίχθ

Σχετικά με την χρονική αύξηση

α+ε = η

ο+ε = ω

αι+ε=ή

οι+ε=ώ

αφοπλίζομαι --> άφοπλίστηκα--> αφοπλίσθ--> άφωπλίσθην

παραμπέμπομαι = παραπέμφθηκα --> παραπέμφθ---> παρα**ε**πέμφθην
όχι επαραπέμφθην

η αύξηση μπαίνει ανάμεσα στα συνθετικά

Γιατί;

Προοχή στα σύνθετα με προθέσεις

όπλίζομαι -- > ώπλίσθην
οϊκέω-ώ → ὤκουν
άνοίγω → ήνοίχθην
αϊσθάνομαι → ήσθάνθην
όκνέω-ώ → ὤκνουν

Παθητικός Μέλλοντας του ρ. σώζ-ομαι

<i>Οριστική</i>	<i>Ευκτική</i>	<i>Απαρέμφατο</i>
σωθήσ-ομαι	σωθησ-οίμην	σωθήσ-εσθαι
σωθήσ-ει	σωθήσ-οιο	
σωθήσ-εται	σωθήσ-οιτο	<i>Μετοχή</i>
σωθησ-όμεθα	σωθησ-οίμεθα	ὁ σωθησόμενος
σωθήσ-εσθε	σωθήσ-οισθε	ἡ σωθησομένη
σωθήσ-ονται	σωθήσ-οιντο	τό σωθησόμενον

Παθητικός αόριστος του ρ. σώζ-ομαι

<i>Οριστική</i>	<i>Υποτακτική</i>	<i>Ευκτική</i>	<i>Προστακτ</i>	
ἔσώθ-ην	σωθ-ῶ	σωθ-εῖην	-----	Απαρέμφατο
ἔσώθ-ης	σωθ-ῆς	σωθ-εῖης	σώθητι	σωθ-ῆναι
ἔσώθ-η	σωθ-ῆ	σωθ-εῖη	σωθήτω	Μετοχή
ἔσώθ-ημεν	σωθ-ῶμεν	σωθ-εῖημεν	-----	ὁ σωθείς
ἔσώθ-ητε	σωθ-ῆτε	σωθ-εῖητε	σώθητε	ἡ σωθεῖσα
ἔσώθ-ησαν	σωθ-ῶσιν	σωθ-εῖησαν	σωθέντων	τό σωθέν

Παθητικός Μέλλοντας του ρ. στρέφ-ομαι

<i>Οριστική</i>	<i>Ευκτική</i>	<i>Απαρέμφατο</i>
στραφήσ-ομαι	στραφησ-οίμην	στραφήσ-εσθαι
στραφήσ-ει	στραφήσ-οιο	
στραφήσ-εται	στραφήσ-οιτο	<i>Μετοχή</i>
στραφησ-όμεθα	στραφησ-οίμεθα	ὁ στραφησόμενος
στραφήσ-εσθε	στραφήσ-οισθε	ἡ στραφησομένη
στραφήσ-ονται	στραφήσ-οιντο	τό στραφησόμενον

Παθητικός αόριστος του ρ. στρέφ-ομαι

<i>Οριστική</i>	<i>Υποτακτική</i>	<i>Ευκτική</i>	<i>Προστακτ</i>	
ἔστράφ-ην	στραφ-ῶ	στραφ-εῖην	-----	Απαρέμφατο
ἔστράφ-ης	στραφ-ῆς	στραφ-εῖης	στράφηθι	στραφ-ῆναι
ἔστράφ-η	στραφ-ῆ	στραφ-εῖη	στραφήτω	Μετοχή
ἔστράφ-ημεν	στραφ-ῶμεν	στραφ-εῖημεν	-----	ὁ στραφεῖς
ἔστράφ-ητε	στραφ-ῆτε	στραφ-εῖητε	στράφητε	ἡ στραφεῖσα
ἔστράφ-ησαν	στραφ-ῶσιν	στραφ-εῖησαν	στραφέντων	τό στραφέν

Μετοχή παθητικού αορίστου

Αρσ: ὁ σωθείς, τοῦ σωθέντος, τῷ σωθέντι,
τόν σωθέντα, ᾧ σωθείς
οἱ σωθέντες, τῶν σωθέντων, τοῖς σωθεῖσι,
τούς σωθέντας, ᾧ σωθέντες

Θηλ: ἡ σωθεῖσα, τῆς σωθείσης, τῇ σωθείση,
τήν σωθεῖσαν, ᾧ σωθεῖσα
αἱ σωθεῖσαι τῶν σωθεισῶν, ταῖς σωθείσαις,
τάς σωθείσας, ᾧ σωθεῖσαι

Ουδ: τό σωθέν, τοῦ σωθέντος, τῷ σωθέντι,
τό σωθέν, ᾧ σωθέν
τά σωθέντα, τῶν σωθέντων, τοῖς σωθεῖσι ,
τά σωθέντα, ᾧ σωθέντα

Με τη συγκεκριμένη τακτική σχηματίζουμε με επιτυχία τον παθητικό μέλλοντα και αόριστο του 90% των αρχαίων ρημάτων. Υπάρχουν και κάποια ρήματα που έχουν ιδιαιτερότητες

ενδεικτικά

Ενεστώτας	Παθητικός Μ.	Παθητικός Α.
ἄγομαι	ἀχθήσομαι	ἤχθην
φέρομαι	ἐνεχθήσομαι	ἠνέχθην
ὀρῶμαι	ὀφθήσομαι	ὠφθην
δάκνομαι	δηχθήσομαι	έδήχθην

Στην ενεργητική σύνταξη και στο παράδειγμα

«Στον Μαραθώνα οι Αθηναίοι νίκησαν τους Πέρσες»

Το ρήμα είναι σε ενεργητικό αόριστο (νίκησαν),

το υποκείμενο (οι Αθηναίοι) ενεργεί και η ενέργειά του μεταβαίνει στο αντικείμενο (τους Πέρσες)

Η παθητική σύνταξη θα γίνει ως εξής

«Οι Πέρσες (υποκείμενο) νικήθηκαν στο Μαραθώνα από τους Αθηναίους»

Το αντικείμενο έγινε υποκείμενο . Το ρήμα του ενεργητικού αορίστου, έγινε ρήμα παθητικού αορίστου

Το υποκείμενο έγινε ποιητικό αίτιο (από + αιτιατική)

*Άλλο παράδειγμα. «Ο Σωκράτης δίδαξε την αυτογνωσία»
«Η αυτογνωσία διδάχτηκε από τον Σωκράτη»*

Το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με την αρχαία ελληνική με μόνη τη διαφορά ότι το ποιητικό αίτιο **δεν εκφέρεται με «από και αιτιατική»** αλλά **με «υπό και γενική»**

από τον πατέρα → **υπό τοῦ πατρός**

από τον στρατιώτη → **υπό τοῦ στρατιώτου**

από τους Αθηναίους → **υπό τῶν Ἀθηναίων**

από τους οπλίτες → **υπό τῶν ὀπλιτῶν.**

Το παράδειγμά μας στην αρχαία ελληνική:

Ἐν μαραθῶνι οἱ Ἀθηναῖοι τούς Πέρσας ἐνίκησαν. **(ενεργ)**

Οἱ Πέρσαι ὑπό των Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι ἐνίκηθησαν. **(παθ)**

Το ίδιο ισχύει και με τον μέλλοντα

Πχ. Οι στρατιώτες θα σώσουν την πόλη

(ενεργητική)

Η πόλη θα σωθεί από τους στρατιώτες

(παθητική)

Στην αρχαία ελληνική

Οἱ στρατιῶται τήν πόλιν σώσουσιν. (ενεργ)

ἡ πόλις ὑπό τῶν στρατιωτῶν σωθήσεται (παθητ.)

Πρόχειρο παράδειγμα

Να κλίνεις τον παθητικό αόριστο και τον παθητικό μέλλοντα του ρήματος τιμώ και να αποδώσεις στην αρχαία ελληνική σε ενεργητική και παθητική σύνταξη τη φράση: η πόλη τίμησε τους ήρωες

Απάντηση. (πρόχειρα και χωρίς τόνους και πνεύματα)

Το ρήμα υπάρχει και σήμερα → τιμήθηκα άρα το θέμα → τιμηθ- → τιμηθώ, τιμηθείην κ.λπ., τιμηθήσομαι ... και οριστική **ετιμήθην**.

Στο παράδειγμα:

Η πόλις τους ήρωας ετίμησεν (ενεργητική)

Οι ήρωες υπό της πόλεως ετιμήθησαν. (παθητική)

Δραστηριότητα

Ξεκινώντας από τη νέα ελληνική να σχηματίσεις και να κλίνεις σε όλες τις εγκλίσεις, απαρέμφατο και μετοχή του παθητικού μέλλοντα και παθητικού αορίστου του σημερινού ρήματος **ακού(γ)ομαι**.

Στη συνέχεια να αποδώσεις στην αρχαία ελληνική τις παρακάτω φράσεις:

1. *«Οι στρατιώτες άκουσαν το θόρυβο.»*

(Ενεργητική σύνταξη)

2. *«Ο θόρυβος ακούστηκε από τους στρατιώτες»*

(Παθητική σύνταξη)

Οδηγίες ανάρτησης

Τις δραστηριότητες μπορείς να τις κάνεις μέχρι την Τρίτη είτε ηλεκτρονικά σε αρχείο είτε σε χαρτί. Στη δεύτερη περίπτωση να το φωτογραφήσεις και να μου το αποστείλεις. Η αποστολή θα ξεκινήσει από αύριο στον ακόλουθο σύνδεσμο: <http://users.sch.gr/lpantazi/studfiles.php> . Συνθηματικό ανάρτησης **Γ1-17** Στο αρχείο ή στο τετράδιο είναι αναγκαίο να φαίνεται κάπου το όνομά σου, ώστε να γνωρίζω τον αποστολέα του αρχείου για ανατροφοδότηση.

Σημείωση: το όνομα του αρχείου ή της εικόνας δεν πρέπει να έχει κενά ή ελληνικούς χαρακτήρες. Πχ. 1) Εργασία 2) ergasia matthiti (αυτά είναι λάθος, το πρώτο γιατί έχει ελληνικά και το δεύτερο γιατί υπάρχει το κενό). Αποδεκτό π.χ. είναι το ergasia_mathiti

Ευχαριστώ!